

PROPRIETAR-DIRECTOR

Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

conform regulamen. de a-
plicare a tarifului comer-
cial, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

Prof. DUMITRU NEDA

Fioae înscrisă în Registrul de
dublicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTE

Pe un an 200 Lei

Pe 6 luni 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericescă — Apare în fiecare Sâmbătă

Lecție pentru toți și pentru toate

(+) *Mironosițele femei: Maria Magalena, Maria, mama lui Iacob „fratele Domnului” și Salomea, alergând în zorii zilei Învierii cu mirese la mormântul Răstignitului, sunt pildele vii de sufletul care trebuie să stăpânească pe oricine se chiamă și înțelege să fie creștin cu adevărat. Fapta lor e atât de grăitoare, că numai cei cari sunt surzi de nevindecat, în urma relei lor voințe, nu-i prind glasul și tâlcul.*

1. Femeile acestea — în pofida împrejurarării că aparțin așa zisului „sex slab” — dau dovadă de-un curaj și de-un spirit de jertfă impresionant. Pleacă cu noaptea în cap la un mormânt străjuit și străbătând străzile unui Ierusalim plin de ură față de Cel dat morții. Și se duc cu mâinile pline de mirodenii scumpe, înfruntând piedeci socotite de nebiruit și vrăsmășii dintre cele mai înverșunate. — *Ce luminoasă lecție pentru creștinii tuturor vremurilor! De câte ori nu pare Hristos și adevărul său îngropat pentru totdeauna de talazurile noroioase răscolite de cutare Caiafă susținut de cărturari și farisei și de o mulțime prostită de ei. In cazuri de întunecări ca acestea, cei cari sunt cu adevărat ai Domnului, departe de a da bir cu fugiții, bat calea crucii, fără să se îndoiască o clipită măcar că izbânda finală va fi de partea Celui ce a declarat-o: „Îndrăsnii, eu am biruit lumea”. Arianism, lutheranism, jacobinism, iluminism, și orice fel de alte prăpăduri și cumpliri o să treacă, iar Hristos și Biserica o să triumfeze în cele din urmă. Intre timp însă flacăra jertfelniciei pentru cauza Domnului trebuie să ardă viu în suflete și să ducă la fapte, nu numai la planuri și doruri. Cu „idealști” vorbărești, dar cari strâng batierele pungii, nu se merge înainte. Și nici cu voinici de zile senine, copleșiți însă de „duhul prudenții” ce caută să-și pună, sub mantauă simpatică, la adăpost pielea, îndată ce la orizont se desenează primejdia.*

2. Isvorul din care și-au scos mironosițele tăria lor de suflet și spiritul jertfelniciei este iubirea de care le erau pline inimile. Știm însă că iubirea călită în focul harului cereș e putere neînvinsă. Iadul caută să se dea în lături din drumul ei și ceriul se pleacă și se deschide la stăruințele ei. Cei zoriși de dragostea lui Hristos toate le pot întru acelaș Hristos, care îi întărește, cum ne asigură Apostolul Neamurilor. — *In lumea creștină de azi e multă răceală și un marasm amorțitor, pe lângă toate prasnicele fastuoase și sgomotoase. Cel puțin la noi lucrul acesta nu-i greu de observat și de constatat ici și colo. Chiar și în rânduri cu timbrul selecției sub raportul spiritualității. Vezi nu odată chiar și persoane bisericesti înăcrite, dăbălăzate sufletește, fără elan, fără lumină și căldură în graiu și pri-*

Vestirea cuvântului

Necredința de azi și ignoranța religioasă — Marea datorie a predicării sistematice — Plan de predici impus din oficiu

Toma, unul din cei doisprezece, nu a crezut că a înviat Domnul... Era necredincios? Nu. Ci avea sufletul întunecat, înfrânt. Vedeu mereu Calvarul, care i-a sguduit în adânc nădejdiile, visurile. Acum nu mai doria să cadă victimă unor noi iluzii. Cere deci probe. Și încă din cele evidente, neîndoioase, din cele cari se pipăie cu mâna. — Și, spre uimirea noastră, Mântuitorul nu se supără pentru această pretenție aparent raționalistă. Ci o satisface. Iar adevărul, cunoscut și înțeles, învăluie în lumină și bucurie sufletul plecat spre neîncredere. — Astfel, deodată cu titlul de „necredincios”, Toma a câștigat și dreptul la recunoștința veacurilor, pe seama cărora a mijlocit o dovadă neîndoelnică despre realitatea învierii.

Toma „necredinciosul” ar trebui decretat patron al „necredinciosului” modern, care-i seamănă leit. Nenumărat de mulți din cetele celor botezați se găsesc în stare sufletească asemănătoare. — Omul de azi, în general, vrea să creadă. In mijlocul prăpădului, a haosului în care ne înfundăm, caută liman de scăpare. In bezna ce ne învăluie, cearcă lumini călăuzitoare. Dar întunerecul e prea mare. Il copleșește. Nu se poate orienta singur. Trebuie să i se vestească adevărul spre care râvnește. Să i se expună convingător, dovedit, sistematic. Și „modern”, în graiul și pe înțelesul zilelor noastre. Care sunt altele decât cele de ieri; cu alte probleme, cu altă turnură spirituală, cu altă sensibilitate.

Chiar de aceea, „vestirea cuvântului”,

vire, fără încredere în ziua de mâine: biete tipuri neajutorate, bănuelnice, descurajate și descurajatoare. Nu cu asemenea elemente se poartă războaiele Domnului și se câștigă biruințele spiritului. Chiar întors: psihoza aceea morbidă, dela firea sa fiind molipsitoare, indispune, slăbește, destramă, pregătește și grăbește prăbușiri adesea fără putință de ulterioară ridicare. De sine înțeles că desastrul e cu atât mai mare, cu cât mai multă lume vine în atingere cu atari „inimi reci, harfe sdrobite” vârte în haină menită sufletelor purtătoare de energie și lumină întremătoare și zlditoare.

Cercetarea conștiinței sub aceste raporturi e de datorie tuturor. Și pentruca Dumnezeu să înmulțească în sânul Bisericii noastre sufletele de adevărate mironosițe și să împuțineze până la totală stărpire cele de cobii paralizatoare: Domnului să ne rugăm!

care a fost dintru început misiunea esențială a Bisericii — „nu m-a trimis Hristos să botez, ci să vestesc evanghelia”, exclamă paradoxal sf. Pavel (1 Cor. 1, 17) — capătă astăzi urgență și înfățișare nouă. In toată lumea. Și la noi. In altă formă însă. In apus, boala raționalismului și a criticismului exagerat ucide elanul credinței, pe care o îneacă în hățișul rătăcirilor pretinse științifice. La noi ignoranța, simpla și rușinoasa necunoștință a adevărului, ține sufletele în întunec și în umbra morții. Împărăția ei este imensă, puterea ei nemăsurată. La orașe, ca și la sate. Pătura noastră intelectuală este, în cele religioase, de-o ignoranță înspăimântătoare. Crede și ține la Biserica, fiindcă simte instinctiv adevărul, pentrucă... așa au crezut părinții, fiindcă se cade să dea pildă bună, fiindcă există vagi reminiscențe din copilărie, ș. a. m. d. Dar unde este acel *rationabile obsequium* pe care-l reclamă sf. Pavel, singurul care: dă credinții consistență, lumină, tărie? — Iar de sate, e mai bine să nu vorbim. Credința e, în general, puternică și vie în sufletele mulțimilor dela țară. Ca sentiment. Dar e uriaș numărul celor ce *nu știu ce cred*, cari se *închină Dumnezeului necunoscut*, în credința cărora se amestecă elemente de superstiție. Fiindcă nu-și cunosc credința.

Și, Doamne, cât e de mare setea lor după adevăr! Cât de cucernici îl ascultă când li se vestește. Nu se poate uita icoana mulțimii din biserică, ascultând cu lacomă și luminată încordare o predică bună!

Preoțimea noastră își cunoaște și recunoaște datorie esențială de a predica. Știe că și astăzi, în era slovei tipărite — când răspândirea cărții și a presei bune este un ajutor pastoral de absolută necesitate — puterea și vraja cuvântului viu, a vorbei calde care isvorește dela inimă și merge la inimă, nu poate fi înlocuită prin nimic. Astăzi, ca în prima zi a creștinismului și până la sfârșitul vremii, „credința este din propovăduire auzită” (Rom. 10, 17), care nu este posibilă „fără de propovăduitor” (Rom. 10, 14). In consecință, dintru început și până astăzi, Biserica impune preoților din pastorație sub aspră pedeapsă obligația de „a predica cuvântul lui Dumnezeu, Dumineca și în sărbători” (Conc. prov. I t. II c. X), la liturghie, precum și de a face o catehizare sistematică a tineretului și adulților — pe lângă catehizarea copiilor de școală — în biserică, la Inserat (Conc. prov. I. t. IX. c. 6).

Acestea toate se știu. Se și observă, astăzi mai bine decât ieri. Trebuie să recu-

noaştem, că predicarea a făcut progres. Intrebarea este însă: cât? Destul? Atâta cât cer nevoile vremii? — Răspunsul, ori cât de dureros şi neplăcut, nu poate fi decât negativ. Suntem departe de limita strict necesară. Se mai găsesc şi astăzi preoţi cari predică neregulat, din când în când, după capriciu şi dispoziţie. Alţii, mulţi, predică regulat, dar slab, nepregătiţi. În sfârşit, chiar şi cei mai buni, cari vestesc cuvântul cu însufleţire şi pregătire, lucrează fără ordine, fără sistem şi fără plan. Işi leagă temele de evanghelia zilei, fără a ţine seama de nevoia de a se explica credincioşilor învăţătura întreagă, sub toate aspectele ei: dogmatice, morale, liturgice, pietistice. Sunt excepţional de rari preoţii cari se pot lăuda că au realizat acest comandament elementar al oricărui tratat de pastorală şi omiletică sacră: de a propovădui întreaga învăţătură creştină, în serii de cuvântări sacre organizate sistematic, după un plan bine chibzuit şi mai înainte determinat. Cu toată necesitatea acestui fel de bună-vestire a subliniat-o încă Tridentul, din a cărui poruncă s'a publicat celebrul „Catehism catolic“ către parohi, având în anexă şi un astfel de plan de predici legat de ciclul anului liturgic.

De scris, s'a scris despre această temă. Indreptarea dorită însă... lasă şi acum mult de dorit. De aceea credem că nu mai putem aştepta progresul lent pe care îl aduce cu sine curgerea vremii. Nevoile se întesesc mult mai repede decât se face această înaintare. Este, prin urmare, necesară o *intervenţie energică şi precisă a autorităţii bisericeşti*. Trebuie neapărat organizată şi sistematizată propovăduirea cuvântului prin predicare şi prin catehizarea adulţilor dela Inserate. Este imediat şi imperios necesar să se tâlcuiască, în toate bisericile noastre, întreaga doctrină creştină în serii de predici distribuite pe cursul alor doi ori trei ani, după un plan studiat, mai înainte stabilit şi

controlat în executare. Acest plan de predici poate fi cerut din bună vreme dela fiecare paroh ori dela protopopiate, pentru a se putea ţine seama în aşezarea lui de situaţiile locale. La nevoie însă, ar putea fi înlocuit la centru şi făcut obligator pentru toate parohiile.

Nimeni nu se mai poate plânge, astăzi că nu ar avea putinţă să-şi pregătească predicile. S'a arătat şi în aceste coloane că, slava Domnului, avem o literatură, dacă nu bogată, în tot cazul suficientă pentru scopul arătat. Ceeace am crede încă folositor ar mai fi: publicarea în româneşte a *Catehismului Catolic* pomenit mai sus, precum şi a unui bun catehism tâlcuit pentru pastoraţie. Am avut Catehismul admirabil al lui *Deharbe*. Din nenorocire, acum este epuizat. S'ar putea revizui şi tipări din nou. Ori, poate şi mai bine, s-ar putea traduce unul mai scurt şi mai popular, cum este cel al lui *Spirago*. În felul acesta nimeni nu s-ar mai putea plânge de greutăţile împlinirii acestei supreme obligaţiuni de a vesti cuvântul Domnului aşa cum cer nevoile sufleteşti ale ceasului de faţă.

Cea mai mare obrăznicie. Sunt ele destule, în viaţa noastră publică, obrăznicile. Dar cea mai mare, totuşi, şi cea mai sfidătoare, e cea timbrată de d. *N. Iorga*, sub titlul de mai sus, în *Neamul Românesc*, (28. IV. 40), de unde reproducem şi noirândurile ce urmează, la fel de indignaţi cu Dascălul Neamului:

„Dacă va ajuta Dumnezeu, ne vom socoti cândva, şi aspru, cu toţi aceia cari s'au arătat necredincioşi, în grelele împrejurări de acum, faţă de ţara lor, vădind cu neruşinare care li sînt simpatiile, de sigur neplătite, pentru cause care, nici în concepţia neutralităţii, nu pot să fie ale noastre. Vor putea să ieie atunci, supt despreţul public, calea spre locurile către care rivnesc.

Deocamdată urmărim atitudinea noastră de a nu face nici greutate guvernului care a-

pără, cu atâtea primejdii de fiecare clipă, niştea acestei ţări.

Dar, oricît de îngăduitoare ar fi cenzura faţă de anume oameni, sînt obrăznicia care nu pot fi tolerate.

Ele se cuprind în anume clişee, a căror origine nu vreau să o cercetez.

În ele, pe lingă chipuri de ostaşi biruitori, pe cari oricine are dreptul de a-l înfăţişa, în credinţa că sînt persoane dispuse să-i admire, se presintă în scene în care o vede un popor năvălit care se închină înaintea străinului, ofiţeri, soldaţi, bărbaţi, femei, copii răsăfîindu-şi marea bucurie că ţara lor nu se mai bucură de libertate.

Asemenea scene s'ar putea pune înaintea unei naţii care nu ştie ce înseamnă o patrie. Noi însă o ştim. — Si acei cari răspundesc asemenea ilustraţii parcă voiesc să se pregătească pentru încă una!“

Câteva întrebări

Citind „Scrisoarea către un cleric tânăr“ la Foiţa „Unirii“ No. 14 din 6 Aprilie 1940, am fost neplăcut impresionat de vehemenţa cu care este combătută propaganda cultului Prea Sfintei Inimi a lui Isus.

Nu intru în fondul chestiunii, pentru sunt de acord şi eu cu Păr. Oct. Popa:

1) Să nu se facă inovaţii fără aprobarea forului competent, şi mai ales să nu pornească de jos în sus;

2) Să respectăm formele orientale, mai superioare sau mai inferioare, aşa pe cum a făcut ceau bătrânii: „Că afară de cele patru puncturi nime şi cu nimic să nu-i hărbătuluiască“

Şi acum încep să întreb: Pentru ce o tăta vehemenţă combatantă împotriva unor iconiţe aşa de binefăcătoare tineretului şi în cente faţă de ritul oriental? Daţi-ne ceva mai oriental, „fără inimă“! Pentru ce această teamă de „latinizaţie“ când cei mai mari

Foiţa „Unirii“

Puterea credinţii

Fragment din volumul „Zări albastre“

În legănarea ritmică a trenului ce urca încet şi găfăind pe linia croită prin văgăunile munţilor stîncoşi ai Tirolului, Dorel Teuşeanu, postat lângă geamul unui compartiment de clasa a treia, contemplant o vreme peisajul romantic, apoi, moleşit de căldura lunii August, închise pleoapele încet şi, răzîmîndu-şi capul de peretele vagonului, se lăsă furat de amintiri. Viaţa lui sbuciumată din ultimii ani i se depăna prin minte ca într'un caleidoscop...

Era elev în clasa a cincia de liceu, când tatăl său, preotul Vasile Teuşeanu, muri, lăsînd în urma lui o văduvă necăjită şi patru copii orfani, dintre cari Dorel era cel mai în etate. Pentru familia atât de greu încercată urmară zile a nare. Preotul Teuşeanu fusese om sărac. Parohia fiind mică, veniturile „stolare“ nu-i ajungeau nici măcar pentru tutun, iar din cele zece hectare de pămînt ce-l avea în folosinţă — mare parte neproductiv — şi din salariul ce-l primea dela stat, de abia putea face faţă cheltuelilor împreunate cu traiul de toate zilele. După moartea lui, situaţia familiei deveni şi mai precară. Împlinindu-se anul de „văduvie“ — cum i se spune — preoteasa fu nevoită să evacueze locuinţa parohială. Sătenilor le era milă de ea, dar ce puteau să facă? Parohia avea nevoie de preot.

Neavînd încotro, văduva îşi adună calabalicul şi, după ce plînsese o vreme la mormîntul soţului ei, plecă spre oraşul din apropiere. Îşi luă aici o cameră cu chirie şi, după câteva zile, fu angajată calengieră la şcoala normală de fete din oraş. Singura dorinţă ce-o mai avea această mamă necăjită era să-şi poată vedea copiii crescuţi. La sprijinul rudelor nu putea să conteze, fiindcă... aceia cărora le surăde norocul, nu au timp să cugete la nevoile rltora. Lumea e rea. Irr cei săraci îşi au şi ei nevoile lor. Aşa şi rudele. Condoleanţe şi scrisori pline cu regrete unanime şi fraze înflorite a primit cu duimul, dar... vorbele de mîngăiere nu aduc pîne la casă. Lipsită de orice sprijin din afară, văduva preotului Teuşeanu trebuia să muncească din răsputeri. Fiind femeie voinică şi sănătoasă, robotul greu nu o înspăimînta.

Pe măsură ce creşteau copiii, se măreau şi cheltuelile. Un frate a lui Dorel era elev în clasa a patra de liceu, o soră, elevă în clasa a doua normală, iar cel mai mic dintre fraţi era în ultimul an de şcoala primară. Cu adevărat mari greutăţi pentru o biată văduvă.

Zilele treceau, într'o monotonie plină de tristeţă.

Dorel devenise tăcut şi visător. Dîndu-şi seama de greutăţile mamei sale, pe care o iubea cu duioşie, şi vrînd să-i îndulcească în câţva viaţa amară, se aşternu pe carte din toate puterile. Datorită sîrguinţei sale, în scurtă vreme ajunse cel mai bun elev din clasă. Prin intervenţia profesorilor, cari îl sim-

patizau mult pentru blîndeţea şi hîrnicia lui Dorel începu să facă meditaţii cîtorva elevi bogaţi. Din banii ce-i câştiga, îşi cumpără haine şi tot de ce avea nevoie, uşurînd pe aceasta în mod simţitor greutăţile cari apăsau din ce în ce tot mai mult pe umerele mamei sale.

Dorel se simţea atras în deosebi spre arta desenului. Portretele lucrate de el în cărbune şi peisajele în acuarel, copiate după natură, erau o frumuseţă. În liceu era considerat ca cel mai bun desenator. La o expoziţie străjerească obţinu un premiu de cincimii lei, fapt care îi pricinui mamei sale multă bucurie. Încurajat de această reuşită, Dorel începu să lucreze la picturi în olei.

Intr'o zi, ca elev în clasa a opta, desena cu creionul pe o bucată de hîrtie caricatură profesorului de franceză. Vecinii din bancă începură să-radă pe înfundate.

— De ce râdeţi acolo? întrebă profesorul aruncîndu-le o privire înţepătoare.

Elevii tăcură chitic.

— N'auzi, Georgescule!? — reluă profesorul cu voce severă. — De ce-ai rîs?

Dorel roşi brusc, apoi se ridică.

— Eu sunt de vină, d-le profesor.

— D-ta!? Hm! păru mirat profesorul. Cu greu îmi vine să cred că ai fi în stare să greşeşti ceva. Te ştiu băiat bun şi cuminte.

— Colegii rîd pentru desenul acesta. Profesorul se ridică dela catedră şi porni spre banca elevilor buclucaşi. Luă hîrtia la mîna şi o privi îndelung.

torici români ortodocși se laudă că creștinismul Românilor, mai mult de opt veacuri, a fost în formă latină? E explicabilă această teamă la Bulgari și la Greci, dar nu la urmașii Romei! Veți răspunde: e vorba de rit, nu de limbă. Adevărat. Am înțeles. Dar întreb: Bindecuvântarea Euharistică, Ora de adorație, Cultul Sf. Anton de Padua, Apostolatul rugăciunii și chiar Reuniunea Mariană, în ce Conciliu Provincial sunt aprobate?

Le-au practicat acestea „bătrânii“ despre care faceți pioasă amintire? Și dacă nu le-au practicat, cum s'au introdus? De sus în jos, au de jos în sus? Eu aici mă restrâng a constata că se practică pe o linie foarte întinsă, aproape în toate diecezele. Cum se face că Înălții Ierarhi nu se grăbesc a taxa de „ignoranți“, „săraci cu duhul“ și „servili“ pe atâția preoți buni cari au întors mii de suflete de pe calea pierzării, i-au deprins cu spiritul rugăciunii și a evlaviei prin mijlocirea acestor devoțiuni? Nu au Cercularele și mijloacele coercitive pentru a pune la punct pe inovatori? — De aceea cred că nu e îndreptățită o critică atât de usturătoare față de încercările bine intenționate ale începătorilor, cari au nevoie de încurajare nu de critică severă! Bindecuvintez și mă rog toată viața pentru profesorii mei cari m'au încurajat la studiul materiei lor; dar în același timp nu mi pot uita nici de ceilalți pentru care mă rog: „Doamne iartă-i, că n'au știut ce fac“, atunci când mi-au strecurat în inimă otrava descurajării făcându-mă să cred că sunt incapabil a asimila materia lor. Aceste efecte pedagogice le simt profund, până în ziua de astăzi și poate toată viața.

Mărturisind acestea, notez că nu e simplă chestie de tact a profesorilor, ci e vorba de principii pedagogice elementare: Nu dărâma inițiativa tineretului înainte de a-i sugera una mai ideală, mai matură. — Dar să trec mai departe.

Ce să zicem la faptul concret, că pe la

orașe, unde sunt biserici romano-catolice, lumea ortodoxă: bărbați, femei, tineret se îmbulzește uimitor la aceste devoțiuni „papistăse“, încât preoții ortodocși, pentru a contrabalansa curentul, au introdus și ei unele din aceste devoțiuni, chiar înaintea noastră a greco-uniților? Oare n'au ei (ortodocșii) Paraclise și Acatiste, Utrenii și Vecernii? Oare n'au ei cântăreți admirabili și duhul formelor orientale? (Va urma)

Pr. Ioan Mihai

Roma și Românii. În ședința din 21 Martie a Adunării Deputaților, d. *Caius Brediceanu* a rostit un discurs la mesaj, plin de înțelepciune. A făcut o serie de constatări judicioase și a cerut îndreptări importante în ce privește organizarea vieții noastre administrative, necesare unei bune funcționări a Statului. A examinat apoi și raporturile internaționale ale României, subliniind interesul nostru esențial de a ne apăra independența și integritatea hotarelor, credincioși rămânând prietenilor firești și tradiționale. Vorbind, între altele, despre urgenta obligație de a reînvia și a strânge tot mai mult legăturile de fraternitate latină și de interese convergente cu Italia, distinsul deputat și luptător bănățean a făcut, între altele, următoarele constatări, vrednice a fi reținute:

„... Chiar azi e Vinerea Mare catolică, când încep pelerinii să meargă la Roma, străini din toate părțile, unii credincioși, alții doritori să vadă antichitățile și minunile Romei moderne. Cei mai mulți vor ajunge să admire forul lui Traian, cu coloana lui Traian.

O voce: Și contele Csáky, cu contele Teleki, sunt acum acolo la Roma.

D-I Caius Brediceanu: Eu cred că contele Csáky, sau contele Teleki, ori care din ei, vor putea profita mult din călătoria lor la Roma. Cred, că ar fi bine ca ei, ca și ceilalți pelerini, când ies din Palazzo Venezia și vor

merge în față la forul lui Traian, să mediteze asupra rostului acestei statui. Au să-și dea seama că această statuie are, în formă de spirală, în reliefuri întinse până sus, întipărită prima pagină a istoriei românești. (*Aplause îndelungate*).

Intâmplarea a voit ca deasupra acestei statui să fie acum un Papă, reprezentant al creștinismului, iar poporul nostru să fie un popor latin și un popor creștin în Carpați și la gurile Dunării. Această constatare nu este a mea, ci neamul românesc a avut fericirea ca erarii noștri uniți, făcându-și vizita obișnuită, ad limina apostolorum, la Sfântul Părinte, acesta, în răspunsul la alocuțiunile lor, să facă această declarație. A făcut-o Sfântul Părinte care, dela începutul acestui războiu s'a pus cu toată autoritatea sa morală, universal recunoscută, pe un teren foarte înalt, încât însuși președintele Roosevelt, protestant, a trimis un ambasador special pe lângă persoana sa.

Autoritatea aceasta morală și spirituală, care totdeauna în cursul secolelor a învins materia, a aflat de bine să facă constatări de care am vorbit, răspunzând celor trei erarhi români, cărora le-a spus: „Voi sunteți descendenții aceluia care a căroră figuri sunt fixate în marmură pe coloana lui Traian“. Eu cred că un sentiment de profundă grațitudine poate să aibă poporul român pentru această enunțare. (*Aplause*).

Cine vizitează această statuie, dacă are numai puțin spirit critic, trebuie să-și pună întrebarea, sper că și Conții Teleki și Csáky o vor face: „Ce s'a ales cu acești coloni, a căror primă pagină din istorie este înscrisă în spirală pe statuia coloanei lui Traian?“. Trebuie să ajungă orice om de bine și mai ales frații noștri italieni, care au contribuit cu sângele și energia lor ca România de azi să fie înfăptuită, la convingerea că Dacia lui Traian a fost mutilată timp de 1600 de ani. (*Aplause prelungite*).

— Hm! Care va să zică... acesta ar fi portretul meu! Bravo, tinere! Ești un măiestru desăvârșit! Te rog însă, ca în timpul lecțiilor să nu te mai ocupi cu astfel de indeletniciri. Va fi în interesul d-tale.

Puse hârtia în buzunar, apoi se reîntoarse la catedră și își văzu de datoria profesională.

O oră mai târziu, Dorel se pomeni că e citat în fața directorului.

Dându-și seama de gravitatea situației, rămase o vreme nehotărît, apoi porni cu pași de somnambul spre camera directorului și intră. Făcu un pas, apoi se opri.

— Sănătate!

Directorul, un bărbat cu o cultură vastă și cu multă dragoste pentru tinerele vlăstare ce-i erau încredințate grijei părintești, îl privi cu multă bunăvoință. Arătă apoi cu mâna spre un fotoliu și zâmbi.

— Ia loc, tinere...

Dorel rămase stând.

— Mulțumesc, d-le director. Și vă rog să mă iertați pentru fapta mea nesocotită. Dl profesor Teodoreanu era în drept să se supere pe mine.

— A, vorbești despre caricatură?!

— Da.

— Dl profesor Teodoreanu nu e supărat de loc. Din potrivă, mi-a vorbit despre d-ta cu multă bunăvoință. Ai greșit, firește, fiindcă nu trebuia să se indeletnicești cu desene în timpul orei de franceză. Este?

— Da, d-le director. Promit însă că n'am să mai greșesc.

— Cred. Ai fost în totdeauna bun și cuminte. Îți închipuiai poate că te-am chemat la mine pentruca să te cert? Nu, dragul meu.

Voiam să-ți dau niște caiete din clasa a patra pentru corectură. Dar fiindcă ai adus pe tapet chestiunea „desenului“, permite-mi întrebarea: Ce ai de gând să faci după terminarea liceului?

— Dorința mamei ar fi să urmez teologia.

— Da. Bland și cuminte cum ești, ai ajunge un preot bun. Te simți atras pentru această carieră?

— Nu.

— Atunci de ce vrei să te faci preot?

— Știi, d-le director, că mama e femeie săracă. Din pensia ce o primește ca văduvă de preot și din pușinul ce-l mai câștigă de-abia poate să trăiască de pe-o zi pe alta. Suntem patru frați, a căror creștere reclamă cheltueli mari. Ca orfan de preot — și având certificat bun — aș fi primit la teologie ca bursier. Eu mă simt atras spre bele-arte, dar n'am posibilitatea materială.

— Și... te-ai simți pe deplin fericit dacă ai putea să urmezi Academia de bele-arte?

— Da, d-le director, oftă Dorel, acesta e visul meu.

Directorul rămase o vreme gânditor, apoi surâse.

— Hm!... Să vedem... Poate vom putea face ceva. Ai merita, fiindcă ești băiat bun. Am să vorbesc și cu mama d-tale.

După două luni, luă bacalaureatul cu distincție.

Când îi arătă mamei sale certificatul cu media zece, văduva începu să plângă de bucurie.

— Puilul mamei drag! surâse ea printre lacrimi. Ai merita acum din parte-mi un cadou frumos. Sărăcia însă nu-mi îngăduie să-mi fac datoria așa cum aș fi vrut.

Scoase la iveală din buzunarul șorțului un ceasornic și reluă: Din pușinele mele economii ți-am cumpărat cadoul acesta.

...Nu e de mare preț, dar...

— Ba da! Pentru mine prețuiește mai mult decât toate bogățiile lumii, fiindcă e cadou dela „mama mea“.

— Am atârnat la lăntișorul ceasornicului iconița „Ingerului păzitor“. Păstrează-o cu sfințenie și are să-ți aducă noroc.

Dorel sărută iconița înduioșat, apoi își apăsă buzele prelung pe mâna bătătorită de lucru.

— Scumpă și dulce mamă, îți mulțumesc!

În toamna aceluiași an, reușind la un concurs, obținu întreținerea gratuită la Academia de bele-Arte.

Fără 'ndoială, această reușită se datoră în parte și intervenției directorului de liceu, care, pentru meritele sale personale, era bine văzut la Minister.

După terminarea Academiei, își făcu stagiul militar, iar când se eliberă din armată, fu numit profesor de desen la liceul unde studiasse și el. Postul acesta devenise vacant prin trecerea la pensie a unui profesor bătrân. Directorul liceului intervenise iarăși la Minister în favorul fostului său elev.

Știri mărunte

Episcop-coadjutor la Blaj. Numărul din 20—30 Aprilie al semioficiosului Vaticanului „L'Osservatore Romano“, pe care îl primim la încheierea foii, aduce la rubrica oficială informațiunea următoare: „Sfântul Părinte, printr'un decret al S. Congregației a Bisericii Orientale, a binevoit a promova la titlul episcopal de Ulpiana pe Rvs. canonic VASILE AFTENIE, rectorul seminarului arhiepiscopesc din Blaj, desemnându-l de auxiliar al Exc. Săle Mons. ALEXANDRU NICOLESCU, arhiepiscop de Alba-Iulia și Făgăraș.“ — Cunoscând partea grea de muncă și importantul rol ce-i revine în sânul Bisericii noastre, rugăm pe Dumnezeu milelor să dea întăritului nostru episcop-coadjutor sănătate deplină și bogăție de haruri cerești, ca să-și poată împlini cu cinste slujba înaltă ce i s'a încredințat. — Intru mulți ani!

Manifestație pentru Sf. Părinte. Alături, Joi, de Ispasul apusean, Vicarul Domnului a trecut în albul sfinților — în cadre dintre cele mai sărbătorești — două suflete dalbe: Gemma Galgani și Maria Pelletier, o italiancă și o franțuzoaică. La reînapoierea dela San Pietro spre apartamentele sale din Vatican, Supremul Pontifex a fost obiectul unei manifestații de iubire filială și venerație dintre cele mai călduroase, din partea unei mulțimi imense care tixia basilica și piața din fața basilicei.

Misiuni populare. În zilele de 20-24 Aprilie c. Reuniunea Arhidiecezană de Misiuni a aranjat, la cererea preoților locali, sfinte misiuni populare în două parohii fruntașe din Arhidieceză. 1. La Alba-Iulia-Maieri vestitor al cuvântului a fost p. Liviu Chinezu, prof. de teologie în Blaj. S'au înregistrat aproape 500 mărturisiri și cuminecări. La ascultarea spovedaniilor au dat ajutor p. Gh. Dănilă, canonic mitropolitan; p. Mărgineanu, prof. de religie în Alba-Iulia; p. Gherman din Șard; p. Laslo din Partoș și p. Ilie Magda, parohul local. — 2. La Tulgheș s'a ostenit, tot atunci, cu vestirea cuvântului mântuirii, p. Dr. Leon Sârbu, duhovnicul Seminarului

Teologic din Blaj. Numărul celor ce s'au apropiat de SS. Taine: 443. La ascultarea mărturisirilor a dat ajutor singur p. Gh. Stănea, preotul local.

Conferințe religioase. În vederea sărbătorilor Invierii Domnului, credincioșilor noștri din Tg. Mureș li-s'a ținut o serie de conferințe religioase din partea p. Dr. Ioan Suciu, prof. de teologie în Blaj. A participat foarte multă lume nu numai românească și unită, ci și străină și necatolică. — Același lucru s'a făcut și la Câmpina în Săptămâna Patimilor și până a treia zi de Paști, de către p. Laurențiu Moisin, preotul nostru de acolo. — La vecernia din Dumineca Paștilor a cuvântat p. Dumitru Neda dela Blaj, care se reîntorcea dela Moreni, unde a fost încredințat să satisfacă necesitățile religioase ale credincioșilor noștri din acea localitate și jur.

Locale. Măine, de Dumineca Tomei, va predica în catedrală p. Filip Pop, prof. și rector al Internatului Școlii Normale de băieți, iar Dumineca viitoare, a Mironosițelor, va predica p. Eugen Ciunganu, dir. Cancelariei Mitropolitane.

— În Joia Mare I. P. S. p. Mitropolit, în cadrul sf. liturghii arhieresti, a sfințit sf. mir și apoi, la sfârșitul sf. slujbe, a săvârșit ritualul spălării picioarelor alor 12 clerici, iar seara a cetit ultima din cele 12 evanghelii ale rânduelii tipiconale.

— La Prohodul Domnului de Vineri seara și la încunjurarea pieței și catedralei, la care a participat și Ex. Sa p. Mitropolit, urmând în mandie epitaful purtat de canonic, a luat parte foarte multă lume.

— Sf. liturghie din Sâmbăta Mare a slujit-o Il. Sa p. Dr. Victor Macaveiu, în sobor de preoți.

La slujba Invierii, ca și la Sf. liturghie din prima zi a Paștilor, a pontificat I. P. S. p. Mitropolit care a și predicat cu acest prilej, cum a făcut și a doua zi de Paști la „Biserica“.

Jubileu preoțesc. Clerul tractului Central orădan sărbătorit zilele trecute cu multă căldură pe p. Gh. Maior protopop, din prilejul împlinirii alor 70 ani de viață. Cuvântul omagial, în numele tuturor celor peste 20 preoți prezenți, l-a rostit cel mai în vârstă dintre frați: p. Dr. Paul Lauran din Groși. S'a relevat în acest cuvânt activitatea aproape

în toamna aceluiaș an, fratele mezin, luând bacalaureatul cu medie bună, se înscrie la teologie. Sora era acum elevă în clasa a șaptea normală, iar fratele mai mic era licean în clasa a cincea. Mare vrednicie pentru o femeie văduvă și săracă! Pentru suferințele ei, Dumnezeu a răsplătit-o din belșug cu cei patru copii, cari buni și cuminiți fiind, prețuiau o comoară.

— A, ce fericit s'ar simți tatăl vostru dacă ar trăi! spunea adesea, cu ochii umeziți. Salarul de profesor ce-l primea Dorel era întrebuițat pentru nevoile zilnice ale familiei. Datorită stăruințelor lui, mamă-sa renunță la serviciul de lengieră.

— Dar nu e nu știu ce lucru mare! încercă ea să opună rezistență. Cu munca sunt obișnuită. Asta e datoria mea. Și-apoi, nu se face ca salarul tău să-l cheltuești pentru trebuințele casei. Îți lipsesc și ție multe de toate.

— Las', mamă dragă, numai sănătate să ne dea Dumnezeu și toate vor fi bune. Ai d-ta destul lucru acasă. Până eram micuți, te-ai ostenit destul. Acum e rândul să ne facem și noi copiii datoria.

În timpul liber Dorel lucra cu zor la desene și în deosebi la picturi în uleu. Dorința lui cea mai fierbinte era să poată pleca măcar pentru două-trei luni în străinătate, în călătorie de studiu. Îi era dor în deosebi de țara veșniciei primăveri, care a dat lumii

măiestri de talia lui Michel Angelo, Rafael, Leonardo da Vinci și alți genii, a căror nume va rămâne amintit pe veci. Pentru a putea pleca însă în străinătate, ar fi avut nevoie de bani mulți. Tablourile lucrate de el și așezate în vitrinele prăvăliilor, erau admirate de toți trecătorii. În arta lui era ceva specific și atrăgător, care fascina privirea. Nu prea îi reușea însă să-și valorizeze munca, fiindcă în oraș nu se găseau decât foarte puțini amatori de tablouri. Iar pentru preț de nimic nu se îndura să le vândă.

Într'o zi de Maiu, reîntorcându-se spre casă, se pomeni fără ceasornic. Neliniștit cum era, în deosebi pentru medalionul la care ținea mult, porni înapoi spre școală și găsi ceasornicul în sala de desen, așezat pe înăsuța la care lucrase cu o oră înainte. Mulțumit că nu-l pierduse, îl luă la mână și privi îndelung spre iconița care reprezenta un copilăș ce trecea peste o punte așezată de-asupra unei prăpăstii. Un inger îl ținea pe copilăș de mână.

Fascinat de acest tablou în miniatură, îi veni ideea să-l picteze în uleu. Sosit acasă, schiță în grabă imagina iconiței, în mărime de un metru și după două săptămâni de muncă stăruitoare tabloul era gata. Dorel era mulțumit. Tabloul reușise de minune.

(Va urma).

semiseculară — 7 ani ca preot simplu — și ca protopop — a sărbătoritului, în care răstimp mulțumită sânguinței, statorniciei, și legăturilor sale cu puternicii zilei, dela cărmuire, și putut ca toate parohiile orădane, precum Seminarul, să fie improprietărite, iar parohii II din Olosigul Orășii s'a îmbogățit cu actuale case de mare valoare. — Sărbătoritul căruia și noi îi dorim încă multe zile și sănătate, a răspuns emoționat, mulțumind fraților întru Domnul pentru această manifestație de dragoste.

Semioficiosul Vaticanului, cotidianul L'Osservatore Romano, se spune c'ar fi subiect de dicție parțială. Și anume s'ar fi interzis să se poată fi vândut în Roma, rămânând ca cel care dorește să-l aibă, să meargă să-l cumpere în Căptenia Vaticanului care, după cum se știe, este teritoriu ce stă sub exclusivă suveranitate a Sf. Părinte. Opreliștea firește că ar fi fost impusă de autoritatea fascistă care nu înțelege ca un organ de presă să nu cânte în cor cu celelalte publicații italiene cari văd totul prin prisma celor dela putere și scriu după curerea „ordinul de sus“. Iar „L'Osservatore Romano“ și-a păstrat toată vremea independența în ce privește judecarea oamenilor și evenimentelor interne și externe, fapt care a făcut să-i crească tirajul în timpul din urmă dela 12.000 la 130.000 exemplare. Ceeace n'a scutit fasciștilor și sigur c'a contribuit la măsura ce au luat-o. — Adevărul însă e mai tare decât toate piedecile ce i-se pun, și chiar și de violențe totalitare și satrapice autoritare“.

Preoți catolici în armata japoneză. După o informație a lui „Vingtième Siècle“ din Bruxelles, acum recent au fost repartizați și preoți catolici în armata japoneză combătută în China. Faptul stărnește senzație, întrucât pentru satisfacerea nevoilor sufletești ale armatei nipone erau admiși să activeze numai „preoți“ buddahiști, al căror crez îl mătură sește majoritatea absolută a oștirii din chestie. Numărul preoților catolici cari fac de acum apostolie în cadrele acestei armate e deocamdată 30. Nu-i eschis însă să crească și să se facă același lucru și pentru armata japoneză de acasă.

Înștiințare. La 3:15 Maiu 1940 este termenul pentru întâlnirea colegială, a preoților absolvenți în 1930, cari și-au fixat pe tabloul de absolvire devisa: „Voi prietenii mei veți fi, de veți face căle. Vă poruncesc eu“ (Ioan 15. 14). — Pentru fixarea programului comemorării acestei zile, în ziua de 14 Maiu a. c., ora 6 după masă, ne vom întâlni în grădina Seminarului Teologic. — Sunt rugați toți colegii, fără a mai aștepta alt aviz, să se prezinte toți și, întru cât se poate, cu familia, dupăcum ne va fi fost înțelesul. (Pr. Gavril Moldovan.)

Către onoratul public. — În țarna ce a trecut formațiunea de Garda Națională, alături de toate bunele inițiative, au strâns și trimis pentru soldații dela frontieră însemnate cantități de efecte pentru îmbrăcăminte și alimente. Am vrea să le trimitem și cărți de citit care să le desfețe sufletul și să le îmbogățească mintea. Pentru aceasta, facem un călduros apel la oricine are o carte de dat, potrivită înțelesului gerii celor ce o vor ceti, colecții de reviste, broșuri și orice altă tipăritură, să le depună la sediul Gărzii Naționale din Blaj, la Prefectură, camera Nr. 11. Nu vom avea grije ca toate aceste daruri, să ajungă întârziat la unitățile armatei de pe frontieră. — Comandantul Garzii F. R. N. Târnava-Mică, Căpitan Cipariu T. Mateiu.

Publicație de licitație

Comitetul de construcție al cabanei străjerești dela Bazna, dă prin licitație publică construirea cabanei, care va fi făcută din lemn de stejar și din lemn de brad.

Licitația se va ține în ziua de 10 Maiu 1940, ora 9 dimineața, în cancelaria Licitațiilor de băieți „Sf. Vasile“ din Blaj.

Condițiunile de licitație, precum și planul cabanei, se pot vedea la sediul Legiunii de Străjeri din Blaj dela Prefectura județului.

Blaj, la 27 Aprilie 1940.

Comitetul